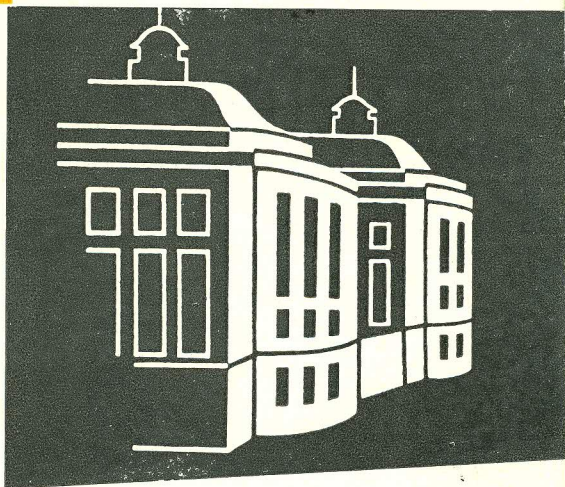

RAT · ESTONIA ·

TOOPUNALIPU ORDENIGA
EESTI NSV RIIKLIK AKADEEMILINE
OOPERI- JA BALLETTITEATER
„ESTONIA”

KÖRBELAUL

Sigmund Rombergi operett kolmes vaatuses, 13 pildis

Libretto: Otto Harbach, Oscar Hammerstein II, Frank Mandel

Eestikeelne tekst: Georg Ots (Agu Lüüdigu ja Udo Väljaotsa
tõlkevariantide alusel).

1963

Sigmund Romberg sündis 1887. a. Ungaris. Töötades seal insenerina, pühendas ta palju oma vabast ajast muusikale, eriti komponeerimisele, mis oli talle saanud peaaegu kireks.

Pärast õpinguid Viinis, operetikomponisti Heubergeri juures, siirdus Romberg 1909. a. Ameerikasse. Esialgul tegutses ta klaverimängijana ungari orkestrites, samuti esines kontsertpianistina ning oma teoste dirigendina. Aegamööda äratasid ka tema helitööd üha suuremat tähelepanu, esmalt laulukesed ning revüüde saatemuusika, hiljem juba operetid ning filmimuusika.

Viimatimainitud žanrides saavutabki Romberg ülemaailmse tunnustuse. Tema arvukatest muusikafilmidest on tuntuimad «Maipäevad», «Kui prints armastab», «Tütarlaps kuldsest läänest» jt., operetidest aga «Körbelaul» ning «Pprints-üliõpilane».

Romberg suri 1951. a.

Dirigent: **VALLO JÄRVI**

Lavastaja: NSVL rahvakunstnik
GEORG OTS

Lavastaja assistendid:
HUGO MALMSTEN,
SULEV NÖMMIK

Koormeister: **IRA TRILLJÄRV**

Ballettmeister: **IRA GENERALOVA**

Lavakujundus: **UNO KÄRBIS**

Kostüümid: **LEIDA KLAUS**

Kontsertmeister: **VIIVE ERNESAKS**

Etenduse juht: **JUTA UIBOPUU**

Tegelased:

Kindral BIRABEAU	VALTER LUTS HUGO MALMSTEN ✓
PIERRE BIRABEAU (Punavari)	KALJU KARASK NSVL rahvakunstnik GEORG OTS ✓ ENSV teen. kunstnik HARRY VASAR
SID EL KAR	ENNO EESMAA ✓ KALJU KARASK
HASSI	ALFRED MERING
MINDAR	ILMAR KUUSEMETS ✓ ARNE MIKK
HADSCHI	AVO HINNO VALTER LUTS ✓
NERI	MADLI POOLA
Kapten PAUL FONTAINE	ANTS AASMAA ERVIN KÄRVET ✓
Leitnant LA VERGUE	VALDO PEETRI ✓ PEETER ROOS
Seersant KRAUSE	HARALD KARD VELLO VIISIMAA ✓
MARGOT BONVALET	LIIIDIA PANOVA HAILI SAMMELSELG ✓
BEJAMIN KIDD	VERNER LOO ENDEL PÄRN ✓ VELLO VIISIMAA
SUSAN	EVA MEIL ✓ SOPHIE SOOÄÄR
EDITH	EVA MEIL SOPHIE SOOÄÄR ✓
ALI BEN ALI	ARNE MIKK AUGUST SEPP ✓
AZURI	ASTA OTS ✓ ÜLLE ULLA
CLEMENTINA	ENSV teen. kunstnik VEERA NELUS SILVIA URB ✓
Haareminaised	PIA TITUS, HELIU NAEL, HELVE UUSTALU
Koorisolist	EDGAR HÄRMSON

Tantsud:

Maroko tants — **ASTA OTS** või **ÜLLE ULLA**
ELONA SPRIIT, LARISSA SKLJANSKAJA,
HELVE UUSTALU, AINA PETERSONS
ASTA OLO, HELJU NAEL

Tam-tam — **ASTA OTS** või **ÜLLE ULLA**
ELONA SPRIIT või **ASTA OLO**
HELVE UUSTALU või **LARISSA SKLJANSKAJA**

Võitlustants — **ANATOLI HANSON** või **JURIS ŽIGURS**
KALJU SAAREKE või **ANTON BOME**

Hispaania tants — **AIMI RUMESSEN, ZEFIRA STANKEVITS,**
LARISSA SKLJANSKAJA, ASTA OLO, YVONNE RAKS-
NEVITS, AINA PETERSONS, HELJU NAEL, MERCEDES
HINK, SIGNE TAMM.

Orkestrisolist:

VIIDO VIRES (inglissarv)

Dekoratsiooniala juhataja:

FELIX THALING

Kostüümiala juhataja:

LINDA KAGOVERE

Jumestusala juhataja:

SERAFIMA GROMOVA

Rekvisiidiala juhataja:

ARNOLD MARIPUU

Valgustusala juhataja:

VOLDEMAR LOSS

Lavameister: **HEINRICH TOOTS**

Punane — vabodus,

valge — võrdsus —

sinine — vendlus,

mitte alati pole need värvisümbolid prantsuse lipul kujutanud endast ainult revolutsioonipaatooset hõõguvaid humanismiideid.

Aastatel 1921—1926 paelus kogu maailma tähelepanu riffide kangelaslik ülestõus Marokos, mida juhtis Abd el Krim. Kõikide progressiivsete inimeste sümpaatia oli kangelasliku mägirahva poolel, kes võitles kahe koloniaalriigi — Hispaania ja Prantsusmaa palgasõdurite ning regulaarvägede vastu. Alles 1926. a. maikuus, kui kolonialistid võtsid tarvitusele lennukid ja mürkgaasid, murdus mägilaste vastupanu. Abd el Krim saadeti kaugemale Réunioni saarele, kus ta veetis 21 aastat prantslaste vangina. Atlase ja Sahaara suguharude vastupanu aga kestis kuni 1932. aastani. 1952. aastal puhkes jällegi avalik võitlus prantslaste vastu, mis lõppes 1956. a. Maroko vabariigi tunnustamisega Hispaania ja Prantsusmaa poolt, kuigi alles jäid USA sõjalennukite baasid.

Abd el Krimi võitlus sai inspiratsiooniallikaks Sigmund Rombergile romantilise opereti «Kõrbelaul» loomisel 1927. a., mis kujunes üheks populaarsemaks operetiks läänemaailma teatrilavadel.

Muidugi ei suuda operett anda täiuslikku ning tõetruud pilti kangelasliku mägirahva võitlusest — seda peavad tegema ajalookroonikad. Operetižanril on omad iseloomulikud vahendid tegelikkuse peegeldamisel. Kui näiteks keegi välismaalane soovib saada täielikku ettekujutust Suurele Oktoobrirevolutsioonile järgnenud kodusõjast, siis kahtlemata ei piisa selleks ainuüksi B. Aleksandrovi opereti «Pulmad Malinovkas» vaatamisest. Sellepärast ei saa esitada ka erilisi nõudeid kodanliku maailma operetiautoritele «Kõrbelaulu» ideelise järjekindluse ning range ajaloolise töepära suhtes. Tuleb ainult tunnustada nende head tahet kajastada operetižanris koloniaalikkuses vaevlevate rahvaste vabadusvõitlust.

Üks esimesi «Kõrbelaulu» lavastusi nõukogude laval oli 1946. a. «Estonias», mille teostas Agu Lüüdik.

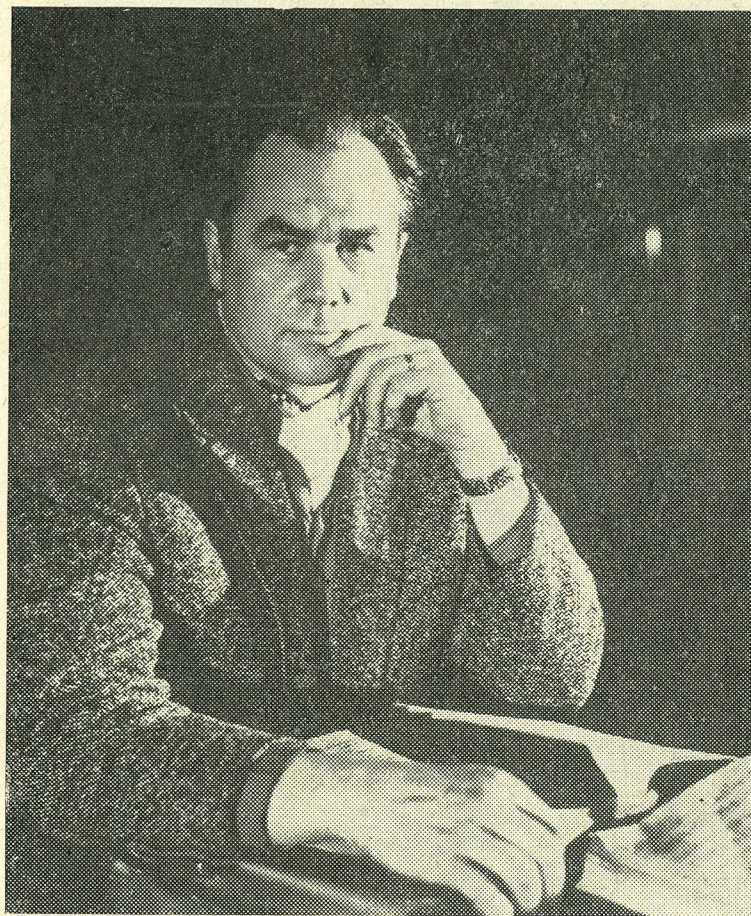
Andekat lavastajat, «Estonia» opereti hinge, ei rahuldanud teose lõpplahendus, milles autorid reklaamisisid kompromissi kolonisaatorite ja vabadusvõitlejate vahel. Ta kirjutas operetile uue lõpu, tuues sisse konflikti isa ja poja vahel, mis ilmekalt peegeldab meie ajastule iseloomulikku võitlust vana ja uue vahel, iganenud koloniaalvaadete ning üha võimsamalt tähtsaks vabaduspüüete vahel.

Käesolevas lavastuses on säilitatud ja tugevdatud seda ideed, mille õigsust möödunud aastate kulg on ka ajalooliselt kinnitanud. Tugevasti on korrigeeritud libretto keelelist külge, sest eelmisest lavastusest möödunud 17 aasta jooksul on meie emakeel teinud pika sammu edasi. Paljud keelenormid on muutunud, sealhulgas ka sõna «kõrb» käänamine, mille tõttu me esitamegi nüüd teile «Kõrvelaulu» asemel «Kõrbelaulu».

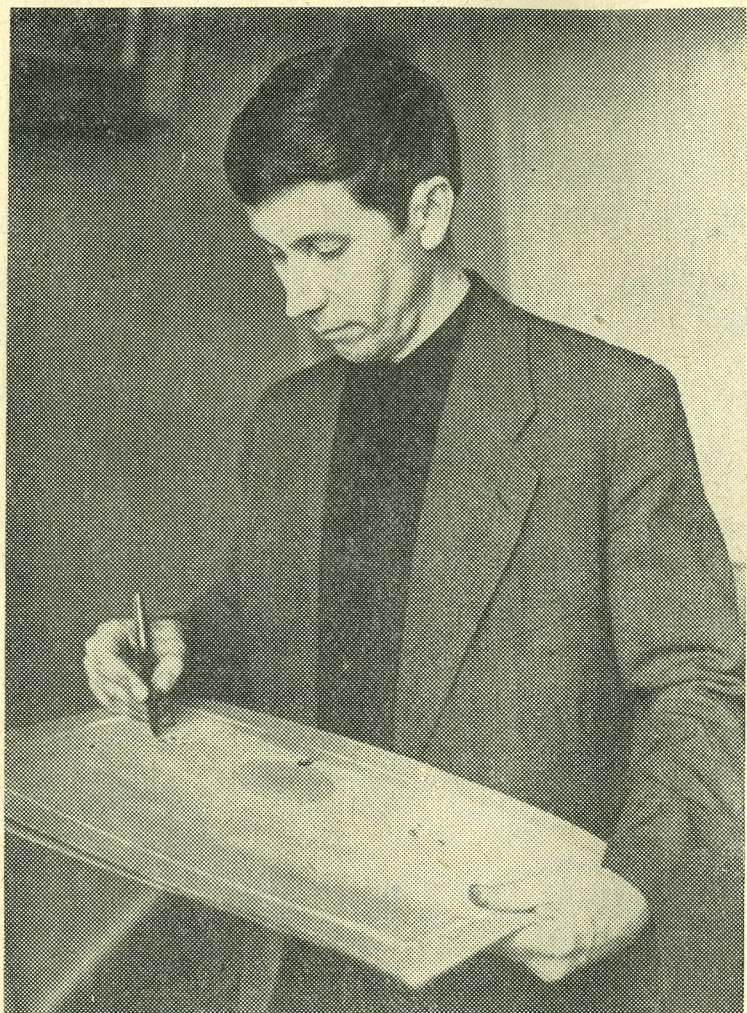
Lavastaja

*Vallo Järvi
Валло Ярви*

*Nõukogude Liidu rahvakunstnik Georg Ots
Народный артист СССР Георг Отс*

Uno Kärbis
Уно Кярбис

Leida Klausi kostüümikavandid Azuri osatütjale ja Benjamin Kidd'ile
haaretipildis
Эскизы художника Лейды Клаус для исполнителей ролей Азури
(наверху) и Бенджамина Кидда (направо)